2 Απριλίου 2023

Τὸ πάθος τῆς φιλοπρωτίας (Μάρκ. ι΄32-45) (Ἰωὴλ Φραγκᾶκος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

‹‹Ὅς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος››

Ἡ τελευταία πορεία τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα ἦταν δραματικὴ ὄχι μόνο γι’ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ γιὰ κείνους ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσαν. ‹‹Ἦσαν ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα›› (Μάρκ. 10,32). Ὁ Χριστὸς προπορευόταν καὶ ἀκολουθοῦσαν φοβισμένοι οἱ μαθητές. Ὁ Κύριος, ὅσο πλησιάζει τὸ πάθος του, τόσο πιὸ συχνὰ ὁμιλεῖ στοὺς μαθητὲς γι’ αὐτὸ καὶ γιὰ τὸ θάνατό του. Τοὺς μίλησε γιὰ τὸ ποτήριο τοῦ θανάτου καὶ γιὰ τὸ βάπτισμα τοῦ αἵματος. Τοὺς ἔκανε σαφὲς πὼς ἡ πορεία τους θὰ ἔχει πολλὲς ὁμοιότητες μὲ τὴ δική Του κατάληξη στὴ ζωή. Οἱ μαθητὲς φοβοῦνται. Μέχρι τώρα δὲν εἶχαν περάσει κανένα μαρτύριο. Σ’αὐτὲς τὶς δραματικὲς στιγμὲς δύο μαθητὲς Του Τοῦ ζητοῦσαν πρωτοκαθεδρίες, πράγμα ποὺ ἀνάγκασε τὸ Χριστὸ νὰ τοὺς πεῖ πὼς ὅποιος θέλει νὰ εἶναι πρῶτος, ὀφείλει νὰ εἶναι διάκονος καὶ δοῦλος ὅλων.

Ἡ ταπείνωση τοῦ Χριστοῦ

Ὁ Χριστός, ‹‹ὁ βασιλεὺς τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων››, καταδέχθηκε νὰ γεννηθεῖ βρέφος μέσα σὲ φάτνη σπηλαίου, νὰ ἀνατραφεῖ ‹‹ἐν οἴκῳ τέκτονος καὶ μητρὸς πενιχρός››, κατὰ τὸ Μέγα Βασίλειο. Ἐπίσης νὰ βαπτισθεῖ ἀπὸ ἕνα δημιούργημά του, νὰ σταυρωθεῖ μὲ τὸν πιὸ φρικτὸ θάνατο. Τίποτε ἀπ’ αὐτὰ δὲν συγκινοῦν τοὺς μαθητές. Αὐτὸ συμβαίνει, γιατί ἡ φιλοπρωτία καὶ ἡ φιλοδοξία εἶναι πάθη τυραννικὰ καὶ πολὺ συχνὰ ἐνοχλοῦν πολλοὺς καὶ μάλιστα καὶ μεγάλους ἄνδρες. Ὁ Χριστὸς μιλοῦσε γιὰ τοὺς ἀγῶνες του κι ἐκεῖνοι ὀνειρευόντουσαν τιμὲς καὶ δόξες. Μπορεῖ νὰ εἶναι κάποιος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά, ἐὰν δὲν εἶναι καλλιεργημένος, ἐνδέχεται νὰ εἶναι ὑποχείριο κάποιου πάθους. Στὰ ὕψιστα ἀξιώματα ἀνεβαίνουμε, ἀλλὰ τὰ πάθη μας παραμένουν ζωντανὰ μέσα μας. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας λέγουν πὼς τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἡ μόνη φιλοδοξία εἶναι, ἐὰν μετανοήσει, νὰ ἀποτινάξει ἀπὸ πάνω του ‹‹πάντα τὰ ἑαυτοῦ πάθη››, δηλ. τὰ πάθη καὶ τὶς ἁμαρτίες του καὶ νὰ ζήσει τὴ χαρισματικὴ ζωὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ πνευματικὸς νόμος ἔχει πιστοποιήσει, πὼς ὅποιος ἐπιζητήσει νὰ καταδυναστεύσει τοὺς ἄλλους καὶ νὰ τοὺς κάνει ὑποχείρια του, ἴσως γίνει ‹‹ἀτιμώτερος πάντων››, θὰ γίνουμε πιὸ ἄδοξοι καὶ μισητοὶ ἀπ’ ὅλους. Παράδειγμα ὁ διάβολος θέλησε νὰ γίνει πρῶτος καὶ κατάντησε τελευταῖος. ‹‹Ἄξιος τῆς δόξας δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποὺ τὴν ἐπιδιώκει, ἀλλ’ ἐκεῖνος ποὺ τὴν περιφρονεῖ. Ἡ δόξα μοιάζει μὲ τὴ σκιὰ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσο τὴν κυνηγᾶς, τόσο περισσότερο ἀπομακρύνεται.

Τὰ φάρμακα τοῦ πάθους τῆς φιλοπρωτίας

Στὴν πληγὴ τῆς φιλοπρωτίας καὶ φιλοδοξίας ὁ Χριστὸς βάζει τὸ φάρμακο τῆς ταπεινώσεως. Ἐὰν ὁ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, δηλ. ὁ Χριστός, ταπεινώθηκε τόσο πολύ, τὸν ἴδιο δρόμο ὀφείλουμε νὰ ἀκολουθήσουμε καὶ ἐμεῖς, ‹‹Ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ›› (Φιλιπ. 2,8), θὰ τονίσει ἐμφαντικὰ ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ὁ ἄνθρωπος ὅσο πιὸ ψηλὰ ἀνεβαίνει, τόσο πιὸ πολὺ ὀφείλει νὰ ταπεινώνει τὸν ἑαυτό του καὶ μὴν ἐπαίρεται. Ἡ ἐξουσία τοῦ δόθηκε ὄχι γιὰ νὰ καταδυναστεύει, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑπηρετεῖ τοὺς ἄλλους. ‹‹Ὄχι μόνο νὰ τέμνει, ἀλλὰ καὶ νὰ περιποιεῖται τὰ τραύματα τῶν ἄλλων. Μόνο μὲ τὴν ταπείνωση ὁ ἡγέτης ἀποκτᾶ φυσιολογικὴ συμπεριφορὰ ἔναντι τῶν ἄλλων. Ἐμεῖς μὲ τὸ Θεὸ ἔχουμε συνάψει συνθήκη μετανοίας κι ὄχι ἐξουσίας, λέγει ὁ ὅσιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακας.

Ἡ συμπεριφορὰ τῶν σημερινῶν ἀρχόντων

Σήμερα αὐτοὶ ποὺ φαίνονται ἄρχοντες τῶν Ἐθνῶν κι ὅλοι ὅσοι ἔχουν κάποια

ἐξουσία κινδυνεύουν νὰ πέσουν στὸ ἁμάρτημα τῆς φιλοπρωτίας καὶ τῆς καταδυναστεύσεως τῶν ἄλλων. Ὅλοι θέλουμε νὰ ἐξουσιάζουμε τοὺς ἄλλους. Στρατιωτικοὶ ἡγέτες, ἄνδρες, γυναῖκες, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, πολιτικοὶ ταγοὶ καὶ ὅλοι ὅσοι ἔχουν κάποια ἐξουσία, κινδυνεύουν νὰ γίνουν τυραννίσκοι τῶν ἄλλων. Ὁ ἡγέτης δὲν ἀνοίγει μόνον τὶς πληγές, ἀλλὰ περιποιεῖται καὶ τὰ τραύματα. Ἡ ἐξουσία νὰ ἀσκεῖται μὲ ταπείνωση, γιὰ νὰ ἔχει θετικὰ ἀποτελέσματα. Γιὰ μᾶς παράδειγμα εἶναι ὁ Κύριος ποὺ ταπεινώθηκε πολύ, γιὰ νὰ ὑψωθοῦμε ἐμεῖς μέχρι τὸν οὐρανό. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀσφαλὴς δρόμος τῆς ἐξουσίας. Ἡ ταπείνωση εἶναι τὸ φάρμακο τῆς φιλοπρωτίας.

Πηγή: agiazoni.gr